

Svarīga informācija par darbu vasaras brīvlaikā skolēniem un viņu vecākiem

Publicēts: 19.05.2021.

Nozares ziņas

Tuvojoties vasaras brīvlaikam, atgādinām, ka vecākiem ir tiesības saglabāt nodokļa atvieglojumu par bērniem, kuri strādā tikai vasaras brīvlaikā, ir vecumā līdz 19 gadiem un mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē.

Nodokļu atvieglojumi vecākiem

Ja bērns līdz 19 gadu vecumam turpina mācības un strādā tikai vasaras brīvlaikā (no 1. jūnija līdz 31. augustam), vecākam nav algas nodokļa grāmatiņā jāsvīturo ieraksts par bērnu kā apgādājamo, un atrašanās vecāka apgādībā arī netiks pārtraukta automātiski. Tādējādi arī tad, ja bērns vasaras brīvlaikā strādā, vecāks saglabā atvieglojumu par apgādībā esošu personu – vecāka algas daļa, ko neapliek ar nodokļiem, palielinās par 250 eiro mēnesī.

Savukārt tiem vecākiem, kuru bērni līdz 19 gadu vecumam mācās un strādā arī mācību gada laikā, bērna atrašanās apgādībā tiek pārtraukta automātiski – tiklīdz skolēns uzsācis darba attiecības. Ja skolēns pārtrauc strādāt, vecākiem pašiem bērns jāatjauno apgādībā.

Nodokļu samaksas nosacījumi

Nodokļu samaksas nosacījumi ir atkarīgi no tā, kāds nodokļu maksāšanas režīms ir skolēna darba devējam:

- vispārējais nodokļu maksāšanas režīms;
- darba devējs ir lauksaimnieks.

Ja skolēns strādā pie darba devēja (arī pie mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja) vispārējā nodokļu maksāšanas režīmā, taddarba devējs no algas maksā iedzīvotāju ienākuma nodokli 20 % (vai 23 %, ja nav iesniegta algas nodokļa grāmatiņa vai tā ir iesniegta, bet tajā nav atzīmēta darba vieta, vai skolēns algas grāmatiņā ir atzīmējis, lai piemēro 23%) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 34,09 %.

Sociālās iemaksas neveic, ja skolēns ir jaunāks par 15 gadiem. Citos gadījumos 10,50 % darba ņēmēja sociālo iemaksu daļu darba devējs ietur no skolēna algas, savukārt 23,59 % sociālo iemaksu daļu darba devējs maksā no saviem līdzekļiem.

Algas nodokļa grāmatiņa

Skolēni, kuri strādās vasaras mēnešos, var izvēlēties – iesniegt vai neiesniegt algas nodokļa grāmatiņu.

Ja algas nodokļa grāmatiņa netiek iesniegta, tad ienākumiem tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodoklis 23% apmērā no pirmā centa. Taču pēc tam, nākamajā gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, var saņemt atpakaļ pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļu.

Savukārt, ja algas grāmatiņu iesniedz un tajā atzīmē darba vietu, ienākumiem tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodoklis 20% apmērā un arī VID prognozētais neapliekamais minimums.

Piemēram, ja saņemamā atlīdzība ir 500 eiro un ir piemērots VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums 150 eiro, skolēns pēc nodokļu samaksas saņem 388 eiro.

Ja algas nodokļa grāmatiņa nav iesniegta un saņemamā atlīdzība ir 500 eiro, skolēns pēc nodokļu samaksas saņem 343 eiro.

Ja skolēns izvēlas iesniegt algas nodokļa grāmatiņu, tad tajā jāatzīmē galvenā ienākuma gūšanas vieta (t.i., jāatzīmē attiecīgais darba devējs, pie kura bērns strādās).

[Algas nodokļa grāmatiņa](#) ir pieejama tikai elektroniski VID [Elektroniskās deklarēšanas sistēmā](#) un visas darbības, kas tajā veicamas, notiek elektroniski.

Ja skolēns vasarā saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu, strādājot lauku darbos (augļkoku, ogulāju un dārzeņu sējā vai stādīšanā, sējumu un stādījumu kopšanā, ražas novākšanā, augļu, ogu un dārzeņu šķirošanā), skolēna ienākumam tiek piemērota nodokļa likme 15 %, bet ne mazāka kā 0,70 eiro katrā nodarbinātības dienā.

Strādājot lauku darbus ne vairāk kā 65 kalendāra dienas un saņemot ienākumu līdz 3000 eiro, algas nodokļu grāmatiņu iesniegt nav nepieciešams.

Piemēram, ja kopējā saņemamā atlīdzība par mēnesi ir 500 eiro un nevienā no dienām tā nav mazāka par 4,70 eiro, ienākums, ko saņems skolēns pēc laukstrādnieku ienākuma nodokļa nomaksas, būs 425 eiro.

Plašāka informācija par elektroniskajām algas nodokļa grāmatiņām pieejama VID mājaslapas sadaļā ["Algas nodokļa grāmatiņa"](#), bet par sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli – VID tīmekļvietnē sadaļā "Nodokļi/iedzīvotāju ienākuma nodoklis/Informatīvie un metodiskie materiāli" informatīvajā materiālā ["Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodoklis"](#).

Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID konsultatīvo tālruni 67120000 vai uzdot jautājumu rakstiski savā EDS kontā, sadaļā "Sarakste ar VID".

Jaunieši, kuri iecerējuši vasaras mēnešos strādāt, noderīgu informāciju atradīs arī [Valsts nodarbinātības aģentūras](#), [Valsts darba inspekcijas](#) un [Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras](#) tīmekļa vietnē.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/svariga-informacija-par-darbu-vasaras-brivlaika-skoleniem-un-vinu-vecakiem>